

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

27 września 2023 r.

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Stan realizacji „*Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu 2009-2032*” i podejmowane działania w zakresie rozwoju Bazy Azbestowej

Izabela Drelich-Sikorska
Główny Koordynator Programu
Departament Gospodarki Niskoemisyjnej

Program wieloletni

- Program wieloletni pn. „**Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032**” (POKA)
- Zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 r. i nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r.
- Kontynuacja realizowanego w latach 2003-2008 „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”
- Azbest jest **substancją stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska** i podlega sukcesywnej eliminacji (ustawa – Prawo ochrony środowiska)

1. **Zadania legislacyjne;**

2. **Działania edukacyjno-informacyjne** skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej oraz organizacji i służb zaangażowanych w realizację POKA, opracowywanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych, ocena i promocja technologii unieczystwiania włókien azbestu w odpadach azbestowych, organizacja szkoleń, warsztatów, seminariów, konferencji, kongresów i wizyt studialnych;

3. **Zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest** obejmujące: usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, oczyszczanie terenów nieruchomości, oczyszczanie obiektów użyteczności publicznej, miejsc publicznych, terenów byłych zakładów produkujących wyroby zawierające azbest, budowę składowisk odpadów azbestowych, zadania wspierające, w tym wsparcie finansowe opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest na wszystkich szczeblach administracji publicznej;

4. **Monitoring realizacji POKA** poprzez tworzony Elektroniczny System Informacji Przestrzennej monitoringu procesu usuwania wyrobów zawierających azbest – www.bazaazbestowa.gov.pl ;

5. **Działania w zakresie ochrony zdrowia**

Koordynacja i monitoring Programu

- Działania na szczeblu krajowym, regionalnym, powiatowym i gminnym
- Współpraca między jednostkami samorządu terytorialnego
- Współpraca z organami kontrolnymi
- Baza Azbestowa – jako narzędzie monitoringu realizacji Programu
- Główny Koordynator Programu
- Rada Programowa

Efekty Programu

- Zinventaryzowano **8,594 mln Mg** wyrobów zawierających azbest (stan na koniec 2022 - 8,505 mln Mg)
- Unieszkodliwiono **1,635 mln Mg** wyrobów zawierających azbest (stan na koniec 2022 - 1,499 mln Mg)
- Dane do Bazy Azbestowej wprowadziło **2470** (na koniec 2022 – 2461) urzędów gminnych, co stanowi prawie **100%** wszystkich gmin;
- Urzędy marszałkowskie wprowadziły dane dotyczące osób prawnych z **2368** (na koniec 2022 – 2308) gmin (96%)
- W Bazie Azbestowej zamieszczono informacje o **1843** programach (na koniec 2022 r.- 1816)

Efekty Programu 2009-2022

- przeszkolenie **96 tys. osób** w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest (uczniowie, urzędnicy JST, pracownicy inspekcji pracy, inspekcji sanitarnej, nadzoru budowlanego, studenci)
- realizacja **107 projektów edukacyjno-informacyjnych**, w tym **dofinansowanie 37** projektów realizowanych przez JST
- wsparcie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest w **1860 gminach** w ramach Konkursu Azbest
- prowadzenie cyklicznych **ogólnopolskich działań** edukacyjno-informacyjnych
- zapewnienie utrzymania i **rozwoju technologicznego Bazy Azbestowej**
www.bazaazbestowa.gov.pl

Efekty Programu

- Wszystkie byłe zakłady produkujące wyroby zawierające azbest **zostały oczyszczone** z azbestu i uporządkowane, w większości jest prowadzona działalność gospodarcza
- Pozytywne **zmiany** w gminach najbardziej zanieczyszczonych azbestem – Szczucin, Ogrodzieniec
- Wykaz dostępnych **składowisk** odpadów azbestowych na www.bazaazbestowa.gov.pl – 32 składowiska
- Systematyczny **wzrost ilości usuwanych** wyrobów zawierających azbest

Działania w MRiT w 2023 r.

- Blok 1 – działania legislacyjne
- Blok 2 – działania edukacyjno-informacyjne
- Blok 3 – działania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest
- Blok 4 – monitoring realizacji Programu
- Blok 5 – działania w zakresie ochrony zdrowia

Prace legislacyjne – szczebel krajowy

- Projekt ustawy o wyrobach zawierających azbest

Prace legislacyjne – szczebel UE

- Zmiana Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy

Blok 1 – Zadania legislacyjne

- W Ministerstwie **przygotowano** projekt ustawy o wyrobach zawierających azbest.
- Konieczne będzie **dostosowanie projektu do nowej Dyrektywy 2009/148/WE** – najistotniejsze zmiany to:
  - **Zmiana wartości dopuszczalnego stężenia włókien azbestu** w powietrzu z obecnego poziomu 0,1 wł/cm^3 na **0,01 wł/cm^3 – 2 lata** na wdrożenie przepisów Dyrektywy
  - Zmiana metody badawczej stężenia włókien azbestu w powietrzu z metody mikroskopii optycznej na metodę **mikroskopii elektronowej** lub zmiana wartości dopuszczalnego stężenia włókien azbestu **na 0,002 wł/cm^3 – 6-lat** na wdrożenie przepisów Dyrektywy tym zakresie
  - **Szkolenia dla pracowników**, którzy są lub mogą być narażeni na włókna azbestu oraz dla pracowników usuwających wyroby zawierające azbest
  - **Pozwolenia na usuwanie wyrobów zawierających azbest**

Blok 1 – Zadania legislacyjne

Projektowane zmiany w zasadach inwentaryzacji:

- **zniesienie** obowiązku **corocznej** informacji o wyrobach zawierających azbest
- **składanie** deklaracji w przypadku zaistnienia **zmiany danych**
- **rezygnacja** z obowiązku wykonywania oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Rejestr jako integralna część Bazy Azbestowej:

- obowiązek uzyskania wpisu do rejestru:
  - ✓ przez wykonawców prac polegających na usuwaniu i zabezpieczeniu wyrobów zawierających azbest
  - ✓ przez jednostki prowadzące szkolenia w zakresie usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest

Po uchwaleniu zmiany dyrektywy konieczne wprowadzenie dalszych zmian dotyczących rejestru i procedury uzyskiwania pozwoleń.

Obowiązek usuwania i wyjątki od usuwania:

- enumeratywne wskazanie przypadków, gdy wyroby zawierające azbest **mogą pozostać jedynie zabezpieczone w sposób trwały**, przy zachowaniu generalnego obowiązku usunięcia tych wyrobów, tj.:
  - ✓ podziemne **instalacje** ciepłownicze, elektroenergetyczne i wyłączone z eksploatacji
podziemne instalacje wodociągowe i kanalizacyjne
  - ✓ **drogi** utwardzone odpadami,
  - ✓ możliwość trwałego zabezpieczenia wyrobów zawierających azbest **będących płytami warstwowymi lub płytami żeberkowymi** znajdujących się w ścianie lub w pokryciach warstwowych połączonych trwale ze ścianą osłonową budynku

Baza Azbestowa:

- jako narzędzie do kompleksowego monitoringu procesu oczyszczania kraju z azbestu
- wskazanie **zakresu informacji** zgromadzonych w Bazie Azbestowej, nieodpłatnie ogólnodostępnych
- określenie **grup podmiotów** uprawnionych do korzystania z Bazy Azbestowej wraz ze wskazaniem zakresu ich dostępu do danych

Blok 1 – Zadania legislacyjne

Programy usuwania wyrobów zawierających azbest:

- wprowadzenie obowiązku dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie opracowania programów usuwania wyrobów zawierających azbest i ich aktualizacji

Blok 1 – Zadania legislacyjne

Finansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest:

- wprowadzenie zasad finansowania procesu usuwania wyrobów zawierających azbest
- wprowadzenie zachęt finansowych dla obywateli
- uwzględnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest w innych przepisach/programach

Blok 1 – Zadania legislacyjne

Ochrona zdrowia:

- ustalenie zasad opieki socjalnej i zdrowotnej **dla obecnych** pracowników zatrudnionych przy pracach związanych z usuwaniem lub zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest narażonych na działanie azbestu
- pozostawienie zasad opieki socjalnej i zdrowotnej **dla byłych** pracowników zakładów wymienionych w obecnej ustawie

Budżet 2 mln zł:

- Blok 2 - Działania edukacyjno-informacyjne na szczeblu krajowym
- Blok 2 Konkurs Azbest dla JST:
  - ✓ dotacje dla JST na działania edukacyjno-informacyjne
- Blok 3 Konkurs Azbest dla JST:
  - ✓ dotacje dla JST na wykonanie lub aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest
- Blok 4 - Utrzymanie i rozwój technologiczny Bazy Azbestowej

Blok 2 – działania edukacyjno-informacyjne

Przygotowanie, organizacja i przeprowadzenie szkoleń e-learningowych z zakresu bezpiecznego postępowania i usuwania wyrobów zawierających azbest dla pracowników inspekcji pracy, inspekcji sanitarnej, nadzoru budowlanego oraz urzędów gmin

Wykonawca: Główny Instytut Górnictwa

➤ Cel: przeszkolenie **10 000** pracowników inspekcji pracy, inspekcji sanitarnej, nadzoru budowlanego i JST stacjonarnych

Wyniki – łącznie **11 694** osób, w tym:

- **545** pracowników z inspekcji pracy
- **1024** pracowników z inspekcji sanitarnej
- **419** pracowników z nadzoru budowlanego
- **9 706 pracowników z JST**

➤ **11 454 osób zakończyło szkolenie z wynikiem pozytywnym**

Blok 2 – Działania edukacyjno-informacyjne

Przygotowanie, organizacja i przeprowadzenie **22 szkoleń stacjonarnych** z wykorzystaniem **wirtualnej rzeczywistości** w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest **dla 550 uczniów szkół ponadpodstawowych**, kształcących w zawodach związanych z budownictwem

Wykonawca: Główny Instytut Górnictwa

- Cel: przeszkolenie **550** uczniów w ramach **22** szkoleń stacjonarnych
  - 1 etap – do 30 listopada 2022 – przeprowadzono 8 szkoleń, przeszkolono 206 osób
  - 2 etap – do końca lutego 2024 – przeprowadzenie 14 szkoleń

Przygotowanie i utrzymanie **szkolenia e-learnigowego** nt. zagrożeń związanych z azbestem oraz zasad usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest **dla uczniów szkół ponadpodstawowych**, kształcących w zawodach związanych z budownictwem

Wykonawca: Główny Instytut Górnictwa

- Cel: przeszkolenie uczniów szkół ponadpodstawowych, kształcących w zawodach związanych z budownictwem, w nowoczesnej formie, czas trwania szkolenia: **45 minut**
  - 1 etap – przygotowanie aplikacji szkoleniowej, testy, uruchomienie szkolenia – zrealizowany
  - 2 etap – utrzymanie szkolenia przez 12 miesięcy – w trakcie realizacji
  - 3 etap – utrzymanie szkolenia przez 12 miesięcy

www.azbestnabudowie.gig.eu

Działania edukacyjne w zakresie **incydentalnego narażenia na kontakt z azbestem osób wykonujących prace inne niż demontaż** i zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest

Wykonawca: Główny Instytut Górnictwa

- Cel: Informacja o wyrobach zawierających azbest stosowanych **w różnych krajach**, w których często pracują pracownicy z Polski, w szczególności: kraje UE, Wielka Brytania
  - Efekt: kompendium wiedzy
  - Etap: w trakcie realizacji

Blok 2 – Działania edukacyjno-informacyjne – Konkurs Azbest

Wsparcie dla JST w zakresie:

- zorganizowania spotkania/seminarium/konferencji
- promocji działań w prasie lokalnej/regionalnej, w Internecie i w lokalnej/regionalnej rozgłośni radiowej
- opracowania i rozprowadzenia wśród dzieci i młodzieży/ mieszkańców/ urzędników/ przedsiębiorców z terenu gminy/powiatu/województwa materiałów edukacyjnych, informacyjnych

Blok 2 – Działania edukacyjno-informacyjne – Konkurs Azbest

Pierwszy nabór ofert:

- 4 JST złożyły oferty i wszystkie oferty uzyskały negatywną oceną formalną

Nabór uzupełniający:

- 4 JST złożyły oferty
- 1 oferta odrzucona
- 2 przyznane dotacje
- 1 dotacja nieprzyznana ze względu na brak środków finansowych

Podsumowanie:

- **2 beneficjentów** – Gmina Pelplin i Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka Odpadami
- Łączna kwota dotacji: **25 600 zł**

Blok 3 – usuwanie wyrobów zawierających azbest – Konkurs Azbest

BLOK 3 – inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest

- wykonanie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest wraz z warstwą obrysów obiektów z przypisanymi do obiektu atrybutami: numerem działki ewidencyjnej i numerem obrębu ewidencyjnego i wprowadzeniem tych danych do Bazy Azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl)
- aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest wraz z warstwą obrysów obiektów z przypisanymi do obiektu atrybutami: numerem działki ewidencyjnej i numerem obrębu ewidencyjnego i wprowadzeniem tych danych do Bazy Azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl)

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Blok 3 – usuwanie wyrobów zawierających azbest – Konkurs Azbest

- 129 JST złożyło oferty
- Oferty 19 JST zostały odrzucone
- Przyznano dotacje **110 Oferentom**
- Łączna kwota przyznanych dotacji: **1 711 800,00 zł**

www.gov.pl/mrpit

Blok 4 – Monitoring realizacji Programu – Baza Azbestowa

Świadczenie usług utrzymania i rozwoju systemu Bazy Azbestowej

Wykonawca: SmallGIS Sp. z o.o.

Cel: rozwój Bazy Azbestowej

- **utrzymanie systemu Baza Azbestowa w okresie 12 miesięcy** bez przerw w działaniu systemu, poza przerwami technicznymi wynikającymi z konieczności wdrożenia zmian w systemie lub tzw. okien serwisowych

Nowości w Bazie Azbestowej:

- Moduł e-learningowy (5 filmików instruktażowych: Wprowadzanie i edycja lokalizacji, Wprowadzanie i edycja wyrobu, Wprowadzanie i edycja rur a-c, Aktualizacja danych wprowadzonych do systemu, Przesyłanie raportu rocznego do UM)
- Moduł do wprowadzania informacji o rurach azbestowo-cementowych (przebieg rur a-c, rodzaj instalacji: naziemne, podziemne, ciepłownicze, wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, przypisanie odpowiednich długości rurociągu do danej działki na podstawie wrysowania przebiegu rur a-c)

Zasady dotyczące inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest

- **Osoba fizyczna** – do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta
- **Przedsiębiorca, JST, osoba prawna** – do marszałka województwa
- Coroczna aktualizacja danych **do 31 stycznia każdego roku**
- Informacja o wyrobach i odpadach zawierających azbest wypełniania przez właściciela nieruchomości z wyrobami azbestowymi:
  - numer działki ewidencyjnej i obrębu ewidencyjnego (TERYT)
  - ilości posiadanych wyrobów
  - stopień pilności – wynikający z oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest
  - rodzaj zabudowy
  - przewidywany termin usunięcia wyrobów
  - ilość odpadów przekazanych do unieszkodliwienia

Rozporządzenie Ministra gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31)

Zasady dotyczące inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest

- **Wprowadzanie danych do Bazy Azbestowej**
  - od osób fizycznych - wójt, burmistrz lub prezydent miasta
  - od osób prawnych – marszałek województwa
- **Coroczne przesyłanie raportu** do marszałka województwa za pośrednictwem Bazy Azbestowej **do 31 marca każdego roku**
- **Aktualizacja danych i ich weryfikacja** w Bazie Azbestowej, także w ramach działań administratora Bazy Azbestowej
- Aktualizacja **informacji o programach** usuwania wyrobów zawierających azbest
- Aktualizacja **informacji o składowiskach** odpadów azbestowych – marszałek województwa

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. tj. z 2015 r. poz. 1450)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2013 r. poz. 25)

Blok 5 – Zadania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia

Badania stężeń włókien azbestu w powietrzu w latach 2004-2013:

- pomiary w 949 gminach w Polsce
- 1634 punkty pomiarowe
- niskie stężenia włókien azbestu w powietrzu (do 400 wł/m³) odnotowano w 38% punktów
- umiarkowane stężenia, za które można przyjąć przedział 400-1000 wł/m³ w 44% punktów
- wysokie, tj. powyżej 1000 wł/m³ w 18% punktów

Średnie stężenie włókien azbestu - 492 wł/m³.

Blok 5 – Zadania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia

woj. dolnośląskie – 247 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. kujawsko-pomorskie – 337 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. lubelskie – 677 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. lubuskie – 611 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. łódzkie – 666 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. małopolskie – 541 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. mazowieckie – 609 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. opolskie – 146 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. podkarpackie – 312 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. podlaskie – 410 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. pomorskie – 518 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. śląskie – 679 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. świętokrzyskie – 709 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. warmińsko-mazurskie – 375 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

woj. wielkopolskie – 393 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

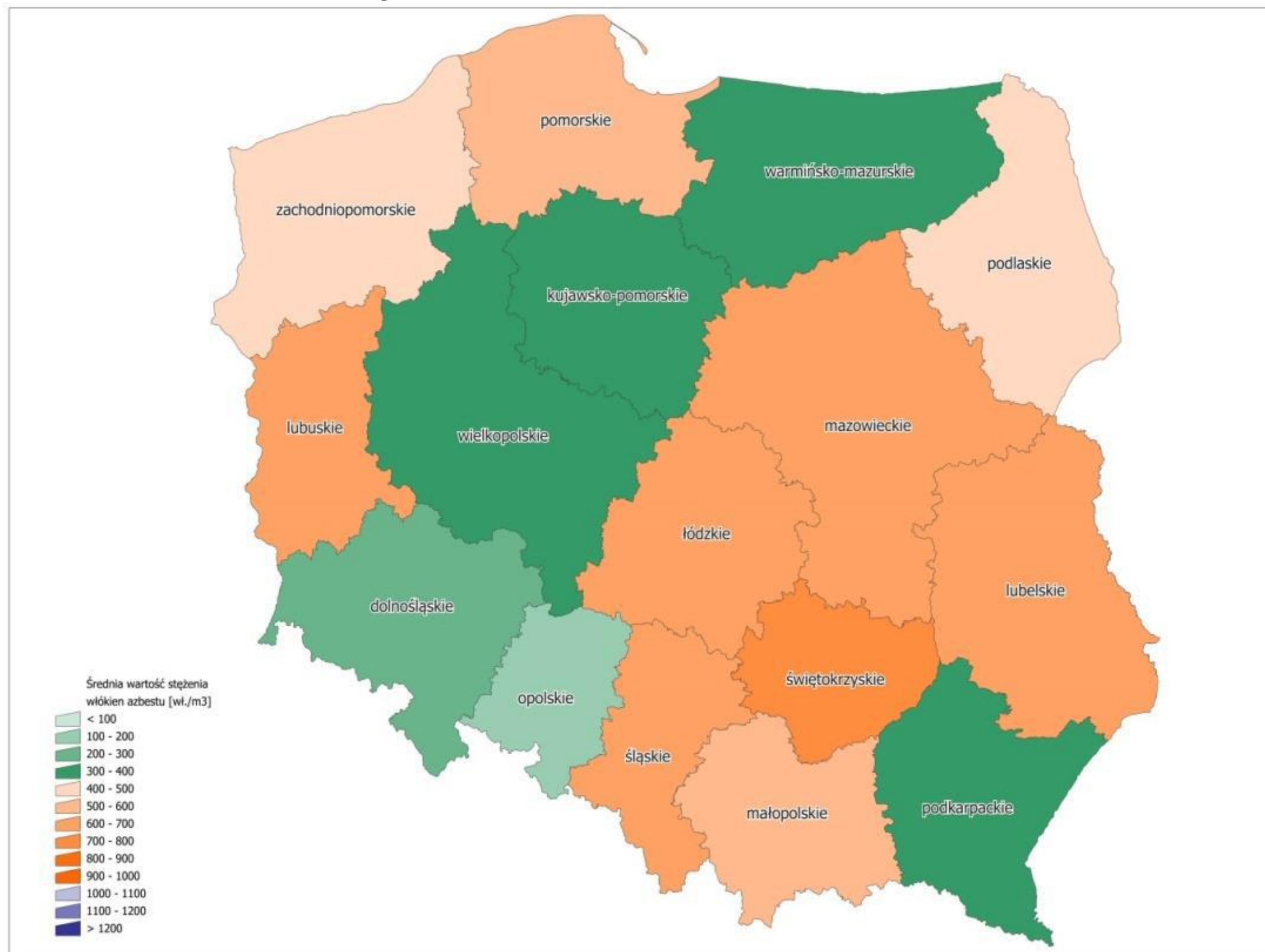
woj. zachodniopomorskie – 411 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Blok 5 – Zadania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia

Finansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest

- NFOŚiGW i WFOŚiGW – program 2019-2024, alokacja 110 mln zł, wydłużone terminy na podpisywanie umów i kwalifikowalność wydatków
- Wsparcie dla rolników w ramach KPO - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030
  - NFOŚiGW uruchomił dodatkowy nabór dla WFOŚiGW na wsparcie tego działania pn. „Przedsięwzięcia w zakresie zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest realizowane w gospodarstwach rolnych”
- Bank Gospodarstwa Krajowego
- Krajowa Polityka Miejska 2030 – Wyzwanie V – Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach
  - Uwzględnianie we wszystkich działaniach poprawiających efektywność energetyczną budynków usuwania wyrobów zawierających azbest i zastępowania ich wyrobami bezazbestowymi

Finansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (PS WPR)
  - Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej
- Wsparcie w programach regionalnych w perspektywie finansowej 2021-2027
  - **Wydatki związane z transportem azbestu na składowisko oraz koszty oddania wyrobów azbestowych na składowisko kwalifikują się do finansowania** zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności 2021/1058 na podstawie art. 7.1 (f)
  - **Oficjalne stanowisko** Komisji Europejskiej w zakresie dopuszczenia finansowania transportu i składowania odpadów azbestowych będzie przesyłane do UM przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Rozwój Bazy Azbestowej w 2023 r.:

- Utworzenie zbioru danych przestrzennych o budynkach (asysta techniczna) – pozyskanie danych o budynkach przede wszystkim w wieku przekraczającym 25 lat
- Rozwój modułu wyroby poprzez utworzenie możliwości wrysowania obrysu obiektu
- Modyfikacja zestawienia statystycznego dostępnego dla internauty w zakresie filtrowania i pozyskiwania bardziej szczegółowych danych o azbeście
- Zmiana w zestawieniu statystycznym sposobu klasyfikacji rur a-c o kodzie W03.2 czyli klasyfikowanie ich jako wyroby unieszkodliwione a nie pozostałe do unieszkodliwienia
- Prezentacja w module Raporty w Geoazbeście danych dotyczących liczby budynków/ obiektów, z podziałem na ich rodzaje, własność oraz z uwzględnieniem informacji o wyrobie zinwentaryzowanym lub pozostałym do unieszkodliwienia

Rozwój Bazy Azbestowej w kolejnych latach:

- Zmiana serwerów na mocniejsze, aby móc wdrażać dodatkowe usługi
- Wdrożenie usługi WFS służącej do pobierania danych w postaci wektorowej
- Modernizacja wyglądu portalu informacyjnego, bazy danych i GeoAzbestu
- Otwarcie danych

Czekamy na sugestie i propozycje !

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Dziękuję za uwagę

www.gov.pl/mrpit

